

Arviointimuistio
HUS APUVÄLINEPALVELU-
JEN JÄRJESTÄJÄNÄ

Sisältö

1 Apuvälinepalvelujen järjestämisen perusteet...	3
2 Apuvälinepalvelut HUSissa	4
2.1 Apuvälinelainojen määrä pysynyt samalla tasolla huoltotoiminnan kasvaessa	5
2.2 Apuvälinekeskus vastaa kaikista HUSin apuvälinehankinnoista	7
2.3 Apuvälineitä seurataan hankinnasta poistoon	7
3 Apuvälinepalvelujen toimivuus	9
3.1 Asiakkaat tyytyväisiä apuvälinepalveluihin....	9
4 Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset	11
Lähteet.....	12

1 Apuvälinepalvelujen järjestämisen perusteet

Hyvinvointialueen on lain mukaan järjestettävä potilaan sairaanhoitoon liittyvä lääkinällinen kuntoutus ja apuvälinepalvelut. Apuvälineen saannin edellytyksenä on lääkärin toteama sairaus, vamma tai toimintavajavuus, joka rajoittaa itsenäistä selviytymistä päivittäisistä toiminnoista. Apuvälineet, niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat käyttäjälle maksuttomia.¹

Apuvälinepalveluja tarjotaan sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Perusterveydenhuollosta lainataan tavallisimpia liikkumisen ja päivittäisten toimintojen apuvälineitä. Erikoissairaanhoito vastaa vaativan erityistason apuvälineistä, kuten sähköisistä liikkumisen apuvälineistä ja kommunikoinnin apuvälineistä.²

Apuvälineen luovuttajan on seurattava apuvälineen käyttöä, järjestettävä määräaikaistarkastukset ja -huollot sekä ilmoitettava ilmenevistä turvallisuusriskeistä.³ Apuvälinepalveluista tulee tiedottaa esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluesitteissä ja oppaissa.⁴

---

¹ [Terveydenhuoltolaki. \(1326/10\) § 29 \(finlex.fi\)](#); [Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta \(136/2011\) \(finlex.fi\)](#); [Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista \(734/1992\) § 5 \(finlex.fi\)](#).

² STM. 2023. [Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#); STM.2019. [Yhte-näiset kiireettömän hoidon perusteet 2019 \(valtioneuvosto.fi\)](#). Viitattu 20.10.2023.

³ STM. 2023. [Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#); Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälineeseen tai sen käyttöön liittyvät potilasvahingot. \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 1.11.2023.

⁴ Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Yleisiä ohjeita apuvälinepalvelun toteuttamisen periaatteista \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 1.11.2023.

2 Apuvälinepalvelut HUSissa

Apuvälinekeskus on yksi Sisätaudit ja kuntoutus -tulosityksikön kuudesta linjasta.⁵ Sillä on toimipisteet Ruskeasuolla Helsingissä sekä Raaseporin, Espoon ja Hyvinkään sairaaloissa.⁶ Apuvälinekeskus vastaa koko HUS-alueen vaativan erityistason apuvälinepalveluista ja perusterveydenhuollon apuvälinepalveluista Raaseporin, Espoon ja Hyvinkään sairaaloiden apuvälineyksiköissä. Raaseporissa palvelu kattaa Hangon, Inkoon ja Raaseporin, Espoossa Espoon kaupungin sekä Hyvinkäällä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen. Lisäksi Apuvälinekeskus käsittelee Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella Raaseporin, Hangon, Inkoon ja Espoon henkilökohtaisten apuvälineiden maksusitoumukset.⁷ Keskitetty osastojen apuvälinepalvelu Meilahden sairaala-alueella on Apuvälinekeskuksen vastuulla. Tähän sisältyy osastojen perusapuvälineiden kuten suihkutuolien, kävelytelineiden ja pyörätuolien hankinta, pesu, huolto, kuljetus ja keskitetty varastointi.⁸

Vuonna 2023 Apuvälinekeskuksessa työskenteli 78 henkilöä. Heistä 34 työskenteli potilastyössä, 32 kunnossapitotehtävissä ja 9 apuvälineiden hankintatehtävissä.⁹ Toimipisteiden määrän kasvessa henkilöstön määrä on lisääntynyt 34 prosenttia vuodesta 2019. Vuoden 2023 henkilöstökyselyn mukaan Apuvälinekeskuksen työntekijät ovat tyytyväisiä omaan työhön ja työkykyyn, työyksikön toimintaan, yhteisöllisyyteen ja ilmapiiriin, viestintään sekä esihenkilötyöhön. Johtamisen ja toimintakulttuurin koetaan olevan tyydyttävällä tasolla.¹⁰ Apuvälinehankintojen kilpailutukset kuormittavat henkilöstöä ajoittain.¹¹

HUS tiedottaa apuvälinepalveluista viestintäkanaviensa kautta. Takaisinvedon kaltaisissa tilanteissa asiakkaaseen otetaan yhteyttä asiakaskirjeellä.¹²

Apuvälinekeskuksella ei ollut omia toiminnan tavoitteita ja mittareita vuonna 2023, vaan ne sisältyivät Sisätaudit ja kuntoutus -tulosityksikön tavoitteisiin. Apuvälinekeskuksella oli 3 tuottavuustavoitetta, jotka koskivat apuvälinehankintoja, huollon varaosien kilpailutuksia ja kuljetuksia. Apuvälinehankintojen kustannussäästöihin liittyvä tavoite toteutui, ja saavutettu hyöty oli 433 400 euroa (tavoite 145 000 euroa).¹³

⁵ [Sisätaudit ja kuntoutus organisaatio 2023 \(sharepoint.com\)](#). Vaatii käyttöoikeuden. Viitattu 1.11.2023.

⁶ [Apuvälinekeskus \(sharepoint.com\)](#). Vaatii käyttöoikeuden; HUS. [Apuvälinepalvelut \(hus.fi\)](#). Viitattu 24.1.2024.

⁷ HUS Apuvälinekeskus. [Laatukäsikirja. Versio 1.1 hyväksytty käyttöön 11.10.2019 \(sharepoint.com\)](#). Vaatii käyttöoikeuden; HUS. [Apuvälinepalvelut \(hus.fi\)](#). Viitattu 20.10.2023.; HUS [Apuvälineyksikkö, Hyvinkään sairaala \(hus.fi\)](#). Viitattu 24.1.2024.

⁸ [Jokela K. Keskitetty osastojen apuvälinepalvelu Meilahden Torni-, Kolmio-, Silta- ja Haartmanin sairaaloissa \(sharepoint.com\)](#). Vaatii käyttöoikeuden. Viitattu 1.11.2023.

⁹ HUS. Henkilöstöjohtamisen PowerBI -raportointi. 3.1.2024.

¹⁰ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 5.12.2023.

¹¹ Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023.

¹² Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 11.1.2024.

¹³ HUS. Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023. Yksiköiden toimintakertomukset. Sisätaudit ja kuntoutus. Saatavilla pyydettyäessä.

2.1 Apuvälinelainojen määrä pysynyt samalla tasolla huoltotoiminnan kasvaessa

Viimeisen viiden vuoden aikana apuvälinelainojen määrissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuonna 2023 Apuvälinekeskuksessa toteutui 56 410 erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon apuvälinelainaa. Näistä suurin osa, 50 526, lainattiin suoraan asiakkaille. (Taulukko 1)¹⁴

Taulukko 1. Apuvälinelainat (erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuolto) vuonna 2023.

Apuvälinelainat 2023	Lainat asiakkaille, apuvälinettä (lkm.)	Lainat yhteisöille ja osastoille, apuvälinettä (lkm.)	Yhteensä
Ruskeasuon yksikkö	2918		2918
Raaseporin yksikkö	5961		5961
Espoon yksikkö	17 563	2126	19 689
Hyvinkään yksikkö	24 084	2783	26 867
Meilahden keskitetty osastojen apuvälinetoiminta		975	975
Yhteensä	50 526	5884	56 410

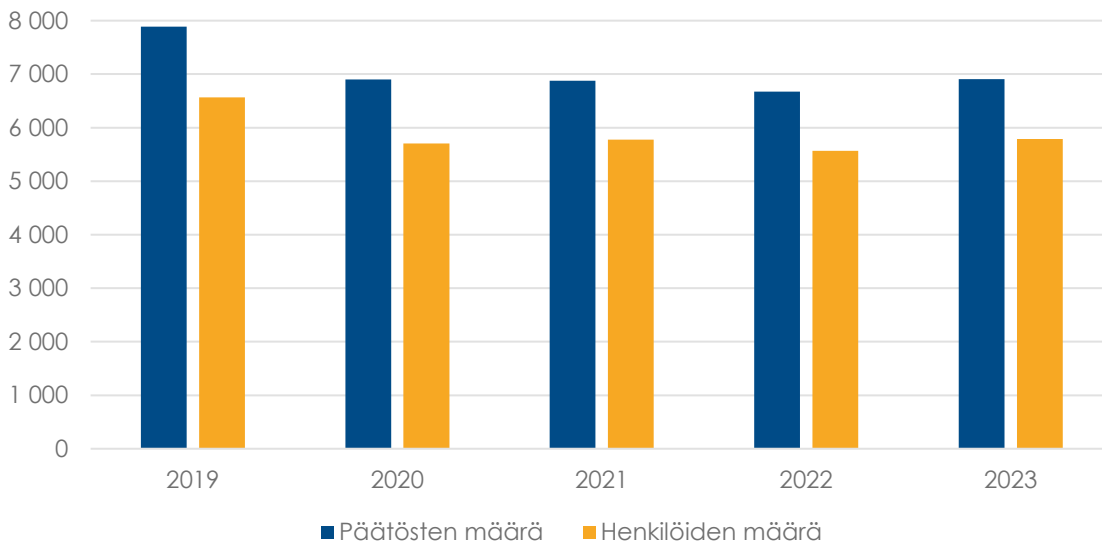
Lähde: Johtaja, Apuvälinekeskus, 23.1.2023.

Vuonna 2023 HUS myönsi 5789 henkilölle erikoissairaanhoidon maksusitoumuksen henkilökohtaiselle apuvälineelle. Suurimpia apuvälineluokkia olivat peruukit, tukisukat ja -hihat sekä jalkateräortoosit. Myönnettyjen maksusitoumusten ja sitoumuksen saaneiden henkilöiden määrät vuosina 2019–2023 esitetään kuviossa 1.¹⁵

¹⁴ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 23.1.2024.

¹⁵ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 23.1.2024.

Kuvio 1. Henkilökohtaisille apuvälineille myönnettyjen erikoissairaanhoidon maksusitoumusten ja maksusitoumuksen saaneiden henkilöiden määrä vuosina 2019–2023.

Lähde: Apuvälinekeskus, johtaja 23.1.2024.

Apuvälineiden huoltaminen, kierrättäminen ja varaosien ottaminen talteen käytöstä poistetuista apuvälineistä on apuvälinekeskuksen normaalia toimintaa. Se mahdollistaa apuvälineiden käyttöajan jatkamisen ja tuo taloudellisia säästöjä.¹⁶ Vuonna 2023 kunnossapitoa koskevia työmääräyksiä oli noin 31 500. Määrä on noussut huomattavasti viimeisen viiden vuoden aikana (Taulukko 2).¹⁷

Taulukko 2. Apuvälinekeskuksen kunnossapitopalveluiden määrät vuosina 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, Ruskeasuo	7131	6595	7257	7440	7308
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, ompelimo	440	343	291	150	230
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, Espoo	8040	8447	9210	9318	9520
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, Hyvinkää	0	777	1679	5326	11 756
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, Raasepori	2416	2302	2191	2428	2599
Apuvälineiden kunnossapitopalvelut, Meilahti	0	0	0	0	136
Yhteensä	18 027	18 464	20 628	24 662	31 549

Lähde: Apuvälinekeskus, johtaja 23.1.2024.

¹⁶ Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023.

¹⁷ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 23.1.2024.

2.2 Apuvälinekeskus vastaa kaikista HUSin apuvälinehankinnoista

Apuvälineet on kilpailutettava¹⁸ ja apuväline valittava sopimustuotteiden valikoimasta. Muu kuin sopimustuote voidaan luovuttaa asiakkaalle yksilöllisen tarveharkinnan perusteella. Apuväline tai apuvälinepalvelu voidaan hankkia myös käyttämällä palveluseteliä (ei toistaiseksi käytetä HUSissa) tai vuokraamalla se asiakkaalle leasing-sopimuksen kautta.¹⁹ Kilpailutukset tehdään pääosin entisen erityisvastuualueen²⁰ laajuisena ja niitä koordinoi HUS Hankinnat -yksikkö.²¹ Kilpailutettujen apuvälineryhmien määrä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2018 (11 ryhmää) 38 ryhmään vuonna 2023.²²

Vuonna 2023 Apuvälinekeskuksen toimintatuotot olivat 28,8 miljoonaa euroa. Niistä yli puolet, 18,8 miljoonaa euroa, koostui omistajien jäsenmaksuosuuksista ja noin 7,5 miljoonaa euroa myyntituotoista, kuten sairaanhoidollisista myyntituotoista jäseniltä ja myyntituotoista muilta maksajilta kuten vakuutusyhtiöt, Kela ja muut hyvinvointialueet.

Toimintakulut olivat 25,9 miljoonaa euroa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 1,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista oli noin 3,3 miljoonaa euroa. Suurimmat kulut, noin 14,7 miljoonaa euroa, aiheutuvat apuvälineiden hankkimisesta.²³ Hankintakustannukset ovat kasvaneet vuoteen 2019 verrattuna 900 000 eurolla (6,5 %). Suorien hankintakustannusten lisäksi kustannuksia syntyy apuvälineisiin liittyvästä potilastyöstä, esimerkkinä tukisukkien sovituskulut. Vuonna 2023 tällaisia kuluja oli 423 973 euroa.²⁴ Kustannusten kasvuun on vaikuttanut muun muassa toiminnan laajentuminen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle vuonna 2019.

Yli 10 000 euron apuvälinehankinnat, esimerkiksi kalleimmat sähköpyörätuolit, tehdään investointimäärärahaista. Vuonna 2023 apuvälinehankintoihin käytettiin investointimäärärahaa 117 200 euroa. Lisäksi Siltasairaalan apuvälinevaraston kertatäydentämiseen käytettiin 45 756 euroa.²⁵

2.3 Apuvälineitä seurataan hankinnasta poistoon

Apuvälinepalvelujen käytössä olevia potilasasiakirjoja ovat potilaskertomus ja apuvälinerekisteri. Potilaskertomukseen tulee tehdä merkintä jokaisesta palvelutapahtumasta. Erityisen tarkkaan tulee kirjata perustelut apuvälineratkaisulle.²⁶

Terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain (629/2010) mukaan ammattimaisen käyttäjän on pidettävä asianmukaista luetteloä käytössään olevista, luovuttamistaan tai muutoin

¹⁸ [Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\) \(finlex.fi\)](#).

¹⁹ [Apuvälinepalveluun liittyvä hankintamenettely](#). Terveyskylä, Kuntoutumistalo ([terveyskyla.fi](#)). Viitattu 1.11.2023.; STM. 2023. [Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023](#) ([valtioneuvosto.fi](#)). Viitattu 13.11.2023.

²⁰ HUSin lisäksi erityisvastuualue kattoi Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen sairaanhoitopiirit.

²¹ Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023; HUS. Tilinpäätös ja toimintakertomus 2022. Yksiköiden toimintakertomukset. Sisätaudit ja kuntoutus. Saatavilla pyydetessä.

²² Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 5.12.2023.

²³ Konsernihallinto, talouspäällikkö, sähköposti 7.2.2024.

²⁴ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 5.12.2023 ja 1.2.2024.

²⁵ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 5.12.2023 ja 1.2.2024.

²⁶ Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälinepalvelut](#) ([terveyskyla.fi](#)). Viitattu 25.10.2023.

hallinnassa olevista apuvälineistä. Apuvälineitä ja niiden käyttöä koskevan tiedon hallinnassa käytetään ISO 9999 -luokitusta. Rekisteriin kirjataan apuvälineiden muutostyöt, säädöt sekä korjaus- ja huoltotoimenpiteet ja sen kautta tulee pystyä jäljittämään apuvälineet esimerkiksi vaaratilanneilmoituksen seurauksena.²⁷

Apuvälinekeskuksessa on käytössä Effector-apuvälinepalvelujärjestelmä. Järjestelmä mahdollistaa apuvälineiden seurannan koko niiden elinkaaren ajan sisältäen kilpailutuksen, hankinnan, varastoinnin, lainausten ja palautusten, laskutuksen sekä huoltojen ja poistojen kirjaamisen ja seurannan. Raportointiin sisältyy kuitenkin haasteita, minkä vuoksi tietojen oikeellisuus on tarkastettava manuaalisesti. Järjestelmää ei ole yhdistetty kirjanpitoon eikä sen kautta ole mahdollista saada tarkkaa hyllypaikkatietoa apuvälineiden sijainnista.²⁸

---

²⁷ Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälinepalvelut \(terveyskyla.fi\)](https://www.terveyskyla.fi). Viitattu 25.10.2023.

²⁸ Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023.

3 Apuvälinepalvelujen toimivuus

Erikoissairaanhoidon apuvälinepalveluihin tarvitaan lähete. Palveluissa noudatetaan hoitoon pääsyn lakisääteisiä määräaikoja. Apuvälineen tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa lähetteen saapumisesta, ja apuväline luovutettava kuuden kuukauden kuluessa.²⁹

Vuonna 2023 apuvälinekeskukseen saapui kaikkiaan 1722 lähetettä. Lähete käsiteltiin moniammatillisissa lähetekokouksissa keskimäärin 5–6 vuorokaudessa.³⁰ Kaikki hoitotakuun mukaiset läheteet pystyttiin käsittelemään kolmen viikon kuluessa niiden saapumisesta.³¹

Tietojärjestelmät, kuten Apotti ja Power BI eivät tällä hetkellä mahdollista hoitoon pääsyn seuranta luotettavasti. Apuvälinekeskuksessa seurataan erikseen aikuisten ja lasten jonotilanteita kerran viikossa oman kirjanpidon perusteella. Määräaikojen seuranta vaatii tiedon hakemista järjestelmistä manuaalisesti, koska Apottiin merkittävät käyntityypit eivät kerro käynnin syytä ja mahdollista niiden käyntien hakemista, joilla apuväline on luovutettu.³²

Apuvälinekeskuksen näkemys hoitotakuun määräaikojen noudattamisesta vuonna 2023 oli, että läheteet käsiteltiin ja apuvälineet luovutettiin pääasiassa määräaikojen puitteissa. Sen sijaan apuvälinetarpeen arvioinnin määräaikojen toteutumisessa oli hieman haasteita.³³

3.1 Asiakkaat tyytyväisiä apuvälinepalveluihin

Apuvälineitä koskevat ratkaisut ovat hoitopäätöksiä. Jos asiakas on tyytymätön ratkaisuun, muutosta voi hakea ensisijaisesti keskustelemalla ratkaisun tehneen tahon kanssa tai tekemällä muistutuksen. Muita muutoksenhakukeinoja ovat hallintokantelu aluehallintovirastoon tai eduskunnan oikeusasiamiehelle ja hallintoriita. Potilasasiavastaava voi tarvittaessa avustaa muutoksenhaussa.³⁴

Vuonna 2023 Apuvälinekeskuksen palveluista tehtiin 30 muistutusta, joista suurin osa koski toivetta saada erikoisapuväline tietyltä valmistajalta. Muistutusten määrät vuosina 2019–2023 ovat vaihdelleet huomattavasti (Taulukko 3). Alimmillaan muistutusten määrä (6) oli vuonna 2021. Muita muutoksenhakukeinoja on käytetty vähän.³⁵

²⁹ STM. 2023. [Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#). Viitattu 20.10.2023; STM. 2019. [Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019 \(valtioneuvosto.fi\)](#). Viitattu 20.10.2023.; Ylilääkäri, Sisätaudit ja kuntoutus, sähköposti 2.1.2023.

³⁰ HUS. Power BI raportti BI_KYS104, 1.2.2024.

³¹ Sisätaudit ja kuntoutus, ylilääkäri, sähköposti 2.2.2024.

³² Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023.

³³ Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023.

³⁴ STM. 2023. [Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 \(valtioneuvosto.fi\)](#). Viitattu 20.10.2023

³⁵ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 23.1.2024.

Taulukko 3. Apuvälinekeskuksen toimintaan kohdistuvat muistutukset ja selvityspyynnöt vuosina 2019–2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Muistutukset	25	1	6	2	3
		1		0	0
Etelä-Suomen Aluehallintoviraston selvityspyynnöt	9	4			4
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian selvityspyynnöt	5	2		2	
Valviran lausuntopyynnöt			1		
Selvityspyynnöt vahingonkorvauksen käsittelyyn					2
Virheen oikaisuvaatimukset		2	1		1
Lokitietopyynnöt		1			
Yhdenvertaisuusvaltuutetun selvityspyynnöt				1	

Lähde: Apuvälinekeskus, johtaja, 23.1.2024.

Apuvälinekeskuksen Ruskeasuon yksikössä on ollut vuodesta 2021 alkaen käytössä asiakastyytyväisyyttä mittaava NPS-mittari. Kysely on lähetetty noin 1 300 asiakkaalle vuosittain ja siihen on vastannut noin kuudesosa. Tavoitearvona oli lokakuuhun 2023 asti 70 ja tämän jälkeen 80. Tulos on noussut vuoden 2021 luvusta 67,2 lukuun 82,2.³⁶

Vuonna 2022 toteutettiin kysely peruukeista. Noin puolet vastaajista piti maksusitoumuksia riittävinä. Toimitusaika oli pisimmillään 6–8 kuukautta. Palveluun oltiin kyselyn perusteella kuitenkin tyytyväisiä. Palveluntuottajien saama keskiarvo vaihteli välillä 8–9,22 (asteikolla 4–10). Myös por-raskiipijöiden (16) ja sähköisten ajolaitteiden käyttäjien (8) tyytyväisyyttä apuvälineeseen, sen käyttöönottoon, huoltoon ja turvallisuuteen liittyen on selvitetty kyselyillä.³⁷

³⁶ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 4.12.2023.

³⁷ Apuvälinekeskus, johtaja, sähköposti 4.12.2023.

4 Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Arvioinnissa selvitettiin apuvälinepalvelujen järjestämistä, saatavuutta ja asiakastyytyväisyyttä. Alla on kuvattu arvioinnin keskeiset havainnot sekä tarkastuslautakunnan suositukset apuvälinepalvelujen kehittämiseksi.

Tarkastuslautakunnan havainnot apuvälinepalveluista

- Se, miten apuvälinepalvelut on järjestetty HUSin ja hyvinvointialueiden kesken vaihtelee. Erikoissairaanhoidon apuvälineiden lisäksi HUS vastaa myös joidenkin perusterveydenhuollon apuvälineyksiköiden toiminnasta sekä lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden maksusitoumusten käsittelystä. Apuvälinepalveluista ei ole sovittu HUS-järjestämissopimuksessa.
- Apuvälinepalvelut Ruskeasuolla toimivat hyvin ja asiakkaat ovat palveluihin tyytyväisiä. Apuvälineiden huolto ja kierrätys tukevat kestäväää kehitystä ja taloudellisuutta.
- Käytössä olevien järjestelmien avulla ei ole mahdollista seurata luotettavasti hoitoon pääsyn määräaikojen toteutumista.

Tarkastuslautakunnan suositukset

Apuvälinepalvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta tulee selvittää ottaen huomioon HUSin järjestämisvastuu.

Lähteet

Tarkastuslautakunnan kuulemiset, haastattelut ja sähköpostit

Apuvälinekeskus, johtaja, haastattelu 12.12.2023 ja 11.1.2024.

Apuvälinekeskus, johtaja, sähköpostit 4.12.2023, 5.12.2023, 23.1.2024, 1.2.2024

Konsernihallinto, talouspäällikkö, sähköposti 2.2.2024, 7.2.2024.

Sisätaudit ja kuntoutus, ylilääkäri, sähköposti 2.1.2024 ja 2.2.2024.

Muu aineisto

[Apuvälinekeskus \(sharepoint.com\)](#). Viitattu 1.11.2023. Vaatii käyttöoikeuden.

HUS Apuvälinekeskus. [Laatukäsikirja. Versio 1.1 hyväksytty käyttöön 11.10.2019 \(sharepoint.com\)](#). Viitattu 24.1.2024. Vaatii käyttöoikeuden.

HUS. [Apuvälineyksikkö, Hyvinkään sairaala \(hus.fi\)](#). Viitattu 24.1.2024.

HUS. Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023. Yksiköiden toimintakertomukset. Sisätaudit ja kuntoutus. Saatavilla pyydettyä.

HUS. [Apuvälinepalvelut \(hus.fi\)](#). Viitattu 24.1.2024.

[Jokela K. Keskitetty osastojen apuvälinepalvelu Meilahden Torni-, Kolmio-, Silta- ja Haartmanin sairaaloissa \(sharepoint.com\)](#). Viitattu 1.11.2023. Vaatii käyttöoikeuden.

HUS. Henkilöstöjohtamisen PowerBI -raportointi. 3.1.2024.

HUS. Power BI raportti BI_KYS104, 1.2.2024.

[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\) \(finlex.fi\)](#).

[Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista \(734/1992\) § 5 \(finlex.fi\)](#).

[Sisätaudit ja kuntoutus organisaatio 2023 \(sharepoint.com\)](#). Viitattu 1.11.2023. Vaatii käyttöoikeuden.

[Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta \(136/2011\) \(finlex.fi\)](#).

STM. [Valtakunnalliset lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023: opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille \(valtioneuvosto.fi\)](#). Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 2023. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2023:13. Viitattu 20.10.2023.

STM. [Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019 \(valtioneuvosto.fi\)](#). Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, 2019. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2019:2. Viitattu 20.10.2023.

[Terveydenhuoltolaki \(1326/2010\) § 29 \(finlex.fi\)](#).

Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälinepalvelut \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 25.10.2023.

Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälinepalveluun liittyvä hankintamenettely \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 1.11.2023.

Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Apuvälineeseen tai sen käyttöön liittyvät potilasvahingot \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 1.11.2023.

Terveyskylä, Kuntoutumistalo. [Yleisiä ohjeita apuvälinepalvelun toteuttamisen periaatteista \(terveyskyla.fi\)](#). Viitattu 1.11.2023.